KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK FAKÜLTESİ
PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ

PMBZ201 PEYZAJ TASARIM STÜDYOSU III

REKREASYON ALANI PEYZAJ TASARIMI

STÜDYO YÖNERGESİ

2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI |
GÜZ YARIYILI

Ders sorumluları:
Doç. Dr. Çiğdem SAKICI
Doç. Dr. Gül Aslı BOZBAY

Çalışma alanı:
Samsun

Stüdyo düzeyi:
Lisans 3. sınıf

1. Stüdyo Kimliği

Dersin adı	PMBZ301 Peyzaj Tasarım Stüdyosu III
Proje konusu	REKREASYON ALANI PEYZAJ TASARIMI
Dönem	2026-2027 Güz Yarıyılı
Ders sorumluları	Doç. Dr. Çiğdem SAKICI Doç. Dr. Gül Aslı BOZBAY
Çalışma alanı	Merkez/Samsun
Stüdyo günü ve saati	Pazartesi 13:30-17:15 / Perşembe 13:30-17:15
Stüdyo mekânı	OF ATL 1
Çalışma biçimi	Bireysel proje (analiz aşamasında sınırlı grup çalışması)
Proje ölçeği*	1/100 ila 1/500-1/1000 *Proje alanı büyüklüğü ve konumuna göre değişebilecektir.

2. Stüdyonun Konusu

Stüdyonun konusu; Samsun sahilinde rekreasyonel ve turistik kullanımlara hizmet eden, kentsel kıyı ile kent yaşamı arasındaki ilişkiyi güçlendiren, işlevsel, estetik, erişilebilir ve çevresel açıdan duyarlı bir rekreasyon alanının peyzaj tasarımıdır. Öğrencilerden, çalışma alanının doğal, kültürel ve algısal özelliklerini; kıyı-kent ilişkisini, kullanıcı profillerini ve mevcut kullanım örüntülerini birlikte değerlendirerek özgün ve bütüncül bir tasarım önerisi geliştirmeleri beklenmektedir.

Tasarım sürecinde; sahil gezinti yeri ve yaya dolaşımı, bisiklet bağlantıları, dinlenme ve seyir alanları, aktif-pasif rekreasyon, oyun ve spor alanları, etkinlik mekânları, yeme-içme ve buluşma noktaları, kıyıyla ilişki kuran açık alanlar, yeşil alanlar ve bitkisel düzenlemeler gibi kullanımların birbiriyle ilişkili olarak ele alınması amaçlanmaktadır.

Öğrencilerin; alanın topoğrafya, eğim, bakı, güneş-gölge, hâkim rüzgâr, kıyı etkileri, manzara, mevcut bitki örtüsü, ulaşım, erişilebilirlik, çevre ilişkileri ve mevcut kullanım biçimlerini analiz ederek tasarım kararları geliştirmeleri; farklı yaş ve kullanıcı gruplarının güvenlik, konfor, erişilebilirlik ve rekreasyon ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmaları beklenmektedir.

Tasarımda; mekânlar arası işlevsel ilişkilerin kurulması, kıyı boyunca süreklilik gösteren açık alan sisteminin oluşturulması, yaya ve bisiklet dolaşımının güvenli ve okunabilir biçimde kurgulanması, bitki-mekân ilişkilerinin bitkisel materyal kullanımı ölçüsünde oluşturulması ve mevsimsel/iklimsel değişimlerin dikkate alınması temel tasarım hedefleridir.

Bu kapsamda öğrencilerden, Samsun sahilinin kamusal niteliğini güçlendiren, farklı kullanıcı gruplarının rekreasyon gereksinimlerine cevap veren, kıyı ekosistemi ve kent kimliğiyle uyumlu, yaşanabilir ve nitelikli bir kamusal açık mekân tasarımı geliştirmeleri beklenmektedir.

3. Amaç

Dersin amacı; projenin konusuna bağlı olarak öğrencilere rekreasyonel ve turistik amaçlı kentsel alanlara ilişkin tasarım çözümleri geliştirme becerisi kazandırmak; kentsel açık alanların, kıyı rekreasyon alanlarının ve turistik kullanımlarla ilişkili çevrelerin planlanması ve tasarlanmasına ilişkin temel ilke ve yaklaşımlar hakkında bilgi vermek ve bu bilgileri tasarım sürecinde kullanmalarını sağlamaktır. Bu dönem çalışma alanı olan Samsun sahilinde öğrencilerin doğal, kültürel ve algısal peyzaj verilerini kullanıcı gereksinimleriyle birlikte değerlendirerek işlevsel, estetik, erişilebilir ve sürdürülebilir rekreasyon alanları tasarlamaları amaçlanmaktadır.

3.1. Dersin İçeriği

Konu ile ilgili literatür çalışması kapsamında kentsel ve kırsal rekreasyon alanları, kentsel kıyı projeleri, rekreasyonel ve turistik amaçlı açık alanlar ile benzer ölçek ve nitelikteki örnekler incelenecektir. Samsun sahilindeki çalışma alanına ilişkin doğal, kültürel ve algısal peyzaj verileri belirlenecek; kullanıcı profilleri ve ihtiyaçları analiz edilecek; ihtiyaç listesi, fonksiyon şeması ve alanın olanakları-kısıtları ortaya konacaktır. Bu değerlendirmeler ışığında alana özgü bir senaryo ve konsept geliştirilecek, ilk mekânsal örgütlenmeler eskizlerle ortaya konularak kritik edilecektir. Yarıyıl boyunca öneri-eleştiri süreci sürdürülerek tasarım geliştirilecek; dönem sonunda üzerinde olgunlaştırılan çalışma plan, kesit, görünüş, detay ve maket/dijital model anlatımlarıyla sunulacaktır.

3.2. Program Çıktıları

1. Rekreasyon alanlarının kullanıcı ihtiyaçlarına bağlı olarak doğal, kültürel ve algısal verileri doğrultusunda mevcut durumunu ortaya koyar.

2. Kullanıcı profili ve mevcut durum karşısında alana özgü konsept fikirleri geliştirir.

3. Geliştirdiği konsept fikirleri doğrultusunda fonksiyonel ve estetik yaklaşımlarını, gerekçelerini ve tasarım kararlarını savunur.

4. Konu ile ilgili plan, kesit, görünüş, detay çözümlemeleri ve maket/dijital model anlatımları üretir.

4. Temel Tasarım Yaklaşımı

Proje, kıyı-kent-rekreasyon bütünlüğü yaklaşımıyla ele alınacaktır. Samsun sahilinin mevcut doğal ve kültürel özellikleri, kıyı morfolojisi, ulaşım ve erişilebilirlik ilişkileri, kullanıcı profilleri, rekreasyon eğilimleri ve örnek kıyı projeleri incelenerek alana özgü bir tasarım fikrinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Dönem başında öğrencilerle çalışma alanını tanımaya yönelik literatür, sörvey, gözlem ve analiz çalışmaları yürütülecek; büyük ölçekli kentsel-kırsal rekreasyon alanları, kıyı düzenlemeleri, turistik açık alanlar ve benzer örnek projeler incelenecektir. Bu çalışmaların ardından öğrencilerden, alanın olanak ve kısıtları ile kullanıcı gereksinimleri doğrultusunda özgün bir senaryo ve konsept geliştirmeleri beklenmektedir.

Geliştirilen konseptin; kıyı alanının mekânsal organizasyonunu, kullanım zonlarını, yaya-bisiklet ve servis dolaşımını, rekreasyon işlevlerini, bitkisel ve yapısal tasarım kararlarını yönlendirmesi ve proje genelinde tutarlı biçimde sürdürülmesi beklenmektedir.

Bu kapsamda öğrencilerden;

- Samsun sahilinin doğal, kültürel ve algısal verilerini kullanıcı ihtiyaçlarıyla birlikte değerlendirmeleri,
- Kentsel kıyı ve rekreasyon alanlarına ilişkin örnek projelerden tasarım ilkeleri çıkarmaları,
- Alana özgü bir senaryo ve konsept geliştirmeleri,
- Konsepti fonksiyon programı, mekânsal örgütlenme ve dolaşım kararlarına dönüştürmeleri,
- Bitkisel ve yapısal tasarım kararlarını kıyı koşulları ve konsept doğrultusunda oluşturmaları,
- Tasarım fikirlerini plan, kesit, görünüş, detay, maket ve görsel anlatımlarla ifade etmeleri beklenmektedir.

5. Proje Programı ve Tasarlanacak Başlıca Mekânlar

Proje kapsamında öğrencilerden, Samsun sahilindeki çalışma alanının kıyı-kent ilişkisini güçlendirecek biçimde ele alınması ve tanımlanan kullanım alanlarının alanın doğal-kültürel özellikleri, kullanıcı ihtiyaçları ve geliştirilen konsept doğrultusunda mekânsal olarak organize edilmesi beklenmektedir:

- Ana girişler, karşılama ve yönlendirme alanları,
- Otopark, servis ve toplu taşıma bağlantı alanları,
- Sahil gezinti yeri, yaya dolaşımı ve erişilebilir güzergâhlar,
- Açık oturma, dinlenme, seyir ve manzara alanları,
- Yeme-içme, buluşma ve sosyal etkileşim alanları,
- Aktif-pasif rekreasyon, çocuk oyun ve spor alanları,
- Etkinlik, açık hava aktivitesi ve çok amaçlı kullanım alanları,
- Kıyı ve suyla görsel/fiziksel ilişki kuran alanlar,
- Yeşil alanlar, gölgeleme bölgeleri ve bitkisel düzenlemeler,
- Kent mobilyaları, rekreasyon donatıları ve yapısal peyzaj elemanları,
- Gölgeleme, rüzgâr kontrolü ve iklimsel konfor sağlayan alanlar ile bisiklet dolaşımı ve bisiklet parkları tasarlanmalıdır.

Öğrencilerden, verilen programdaki kullanımların tamamını değil; birbirleriyle olan işlevsel ve mekansal ilişkilerine göre seçim yapmaları, listede olmayan ama ihtiyaç duyulan diğer kullanımlarla ilişkiler kurmaları, sirkülasyon ve açık alan hiyerarşisini oluşturmaları ve tüm tasarım kararlarını geliştirdikleri konsept doğrultusunda bütünleştirmeleri beklenmektedir.

6. Çalışma Aşamaları ve Beklenen Ürünler

Alanı Okuma ve Araştırma: Samsun sahilindeki çalışma alanı ve yakın çevresinin incelenmesi; kıyı-kent ilişkisi, mevcut doğal, kültürel ve algısal özellikler, topoğrafya, eğim, bakı, güneş-gölge, rüzgâr, mevcut bitki örtüsü, ulaşım, erişilebilirlik, manzara, kıyı kullanımları ve mevcut rekreasyon faaliyetlerinin belirlenmesi. Kentsel kıyı ve rekreasyon alanı tasarımına yönelik literatür ve örnek projelerin incelenmesi.

Analiz, Sentez ve Tasarım Ölçütleri: Alanın doğal, kültürel ve algısal verilerinin analiz edilmesi; sorun ve olanakların ortaya konulması; kullanıcı profili ve ihtiyaçların belirlenmesi; erişim, yaya-bisiklet dolaşımı, toplu taşıma, kıyı erişimi, güneş-gölge, rüzgâr, manzara ve mevcut kullanım ilişkilerinin değerlendirilmesi. Elde edilen verilerin sentezlenerek ihtiyaç listesi, fonksiyon şeması ve alanın olanaklarıyla kullanıcı ihtiyaçlarını ilişkilendiren tasarım ölçütlerine dönüştürülmesi.

Konsept ve Tasarım Fikri: Literatür, alan analizleri ve örnek proje incelemelerinden hareketle Samsun sahiline özgü bir senaryo ve konsept geliştirilmesi. Kullanıcı ihtiyaçları, ihtiyaç listesi, fonksiyon şeması ve alanın olanakları doğrultusunda ilk mekânsal örgütlenmelerin leke, diyagram ve eskizlerle ortaya konulması; alternatiflerin eleştirilmesi ve seçilen tasarım yaklaşımının gerekçelendirilmesi.

Ön Proje: Geliştirilen konsept doğrultusunda kıyı alanının mekânsal örgütlenmesi, kullanım zonları, açık alan sistemi, yaya-bisiklet dolaşımı, kıyı erişimleri ve kot ilişkilerinin birlikte çözümlendiği eskiz projenin hazırlanması; önerilerin kritikler doğrultusunda geliştirilmesi.

Kesin Proje: Üzerinde fikir birliği sağlanan önerinin belirlenen ölçekte geliştirilmesi; çevresel ve kıyısal ilişkileri gösteren genel planın hazırlanması, yumuşak-sert zemin çözümleri, kot çözümlemeleri, tip ve boyut düzeyinde bitkilendirme tasarımı, donatı ve malzeme kararları ile plan, kesit, görünüş, detay ve skeç anlatımlarının tamamlanması.

Final Sunumu: Samsun sahili rekreasyon alanına ilişkin tasarım sürecini ve nihai öneriyi açıklayan tasarım raporu; teslim duyurusunda belirtilen ölçekli/ölçeksiz paftaların tamamı; plan, kesit, görünüş ve detay anlatımları; ders yürütücülerinin kararına göre fiziksel maket ve dijital süreç görselleri ile kısa sözlü proje savunması.

7. Teslim Paftaları ve Teknik Standartlar**

- Lokasyon haritası ve fotoğraflarla desteklenen çevresel ilişkiler paftası
- Sörvey paftası/paftaları, doğal, kültürel ve algısal kaynak değerlerinin irdelenmesi, sunum esnasında kullanılacak veri kaynakları
- Alana ilişkin gerekli fiziksel analiz bulguları: eğim, bakı, yükselti, gölgelenme vs. (dersin yürütücüsü tarafından bildirilir)
- Konsept paftası-leke paftası –ihtiyaç programı ilişki diyagramı
- Genel vaziyet planı: eş yükselti eğrileri, kotlar, işlevler, dolaşım, açık alan sistemi, bitkisel doku ve lejant.
- Tasarım paftası: tüm gerekliliklerle kot, ölçülü çizim, malzeme, donatı, tip ve boyut bağlamında bitki bilgisi.
- Proje alanından en az iki kesit/görünüş
- Projeye özgü hazırlanmış skeç (sayısı öğretim üyesi tarafından belirlenecektir)
- Proje tasarım süreci raporu (Etik kurullara uygun olarak hazırlanan, basılı ve CD içinde teslim edilen)
- Fiziksel maket ve proje sürecinde kullanılan bilgisayar ortamındaki fotoğraf, (varsa) sunu

**Pafta boyutu ve sayısı, dönem içinde ders sorumlusu tarafından ilan edilir. Tüm paftalarda kuzey oku, ölçek/çizgi ölçek, lejant, kot bilgisi, proje adı, öğrenci bilgisi ve pafta numarası bulunmalıdır. Basılı ve dijital teslimler birbiriyle aynı olmalıdır. Dijital dosyalar PDF biçiminde ve "[ÖğrenciNo]_[AdSoyad]_[TeslimAdı]" düzeninde adlandırılmalıdır.

8. Stüdyo İşleyişi, Kritikler ve Katılım

- Stüdyo, masa kritikleri, kısa anlatımlar, ortak değerlendirmeler, eskiz çalışmaları
- Öğrenci her hafta iki kez güncel üretimiyle stüdyoya katılır. Yalnızca sözlü açıklama, kritik almak için yeterli çalışma sayılmaz.
- Kritikler yönlendirici niteliktedir; tasarım kararlarının sorumluluğu öğrenciye aittir.
- Düzenli katılım ve süreç içi üretim esastır. Devam koşulları ilgili yönetmelik ve ders bilgi paketine göre uygulanır.
- Arazi gezisi sırasında güvenlik, ulaşım ve kişisel sorumluluklara ilişkin bölüm duyurularına uyulur.
- Kaynak, harita, görsel ve örnek projeler uygun biçimde belirtilir. Başkasına ait tasarımın kopyalanması kabul edilmez.
- Yapay zeka destekli araçlar fikir araştırması veya görsel deneme amacıyla kullanılırsa kullanım kapsamı süreç dosyasında açıkça beyan edilir; doğrulanmamış alan verisi üretmek veya özgün tasarım yerine kullanmak akademik etik ihlalidir.

9. Jüri ve Teslim Süreçleri

Değerlendirme	Önerilen zaman	İçerik	Teslim niteliği
Ders içi kritikler	Her ders saati	Haftalık içerikte planlanan konuya uygun şekilde gelen içerikler	Haftalık işleyişin, sınıf düzenine uygun şekilde devamının sağlanması
Vize	8. hafta/ akademik takvim	Analiz, sentez, program ve ilk tasarım ölçütleri, Konsept, diyagramlar	Ara teslim
Final	14. hafta / akademik takvim	Final sürecine teslim edilmesi gereken tüm pafta, belge, maket, CD ve veriler	Final teslimi

Jüri tarihleri akademik takvime ve bölüm kararlarına göre güncellenebilir. İlan edilen teslim saatinden sonra getirilen veya zorunlu bileşenleri bulunmayan çalışmalar, ilgili mevzuat ve ders sorumlusunun dönem başında duyurduğu esaslar çerçevesinde değerlendirilir.

10. Değerlendirme Ölçütleri

	Bileşen	Ağırlık	Değerlendirme odağı
Vize %40	Süreç ve stüdyo katılımı	%55	Hazırlık, araştırma, kritiklere katılım, eskiz ve tasarımın süreç içerisindeki gelişimi
	Alan tanıma, analiz-sentez	%35	Alan ve kullanıcı verilerini doğru okuma, sorun ve olanakları belirleme ve tasarım kararlarına dönüştürme
	Konsept ve tasarım fikri	%20	Alana ve kullanıcıya özgü yaklaşım sergileyebilme
Final %60	Fonksiyonel–mekansal çözüm	%35	Kaynak değerleri, istek-ihtiyaç, sirkülasyon, erişilebilirlik
	Ekolojik ve teknik çözüm	%35	Doğal, kültürel ve algısal peyzaj kaynak değerlerinin odakta olduğu çözümlemeler
	Sunum ve savunma	%30	Genel plan-konsept-tasarım projesi tutarlılığı, pafta okunabilirliği, sunuma hakimiyet

11. Haftalık Çalışma Programı

Dönemin başında ilgili öğretim üyesi tarafından haftalık akışı içeren ders takip föyü öğrencilerle paylaşılacaktır.
Proje konusu, çalışma alanı, stüdyo yöntemi, teslim koşulları ve değerlendirme ölçütleri öğrencilere açıklanacak ve ders izlencesi ile kayıt altına alınacaktır.
Sonraki haftalarda sırasıyla; kentsel kıyı, rekreasyon alanı ve kamusal açık mekân peyzaj tasarımına ilişkin temel kavramlarla başlayan bir tasarım süreci takip edilecektir.
Bu bağlamda öğrencilere Samsun sahilinin sörveyi, kıyı-kent ilişkileri, yakın çevre bağlantıları, kullanıcı davranışları ve rekreasyon alanı tasarımının temel ilkeleri anlatılacak; çalışmalar sınıf içi interaktif katılımla geliştirilecektir.
Doğal, kültürel ve algısal kaynak değerleri tartışılarak, proje alanındaki durum irdelenecektir.
Samsun sahilinin mevcut ve potansiyel kullanıcı profilleri belirlenecek; farklı yaş grupları, yerel kullanıcılar, ziyaretçiler ve hareket kısıtlı bireyler dikkate alınarak ihtiyaç listesi ve fonksiyon programı oluşturulacaktır.
Alan tanıma ve analiz çalışmaları tamamlandıktan sonra özgün senaryo, konsept, ihtiyaç programı, fonksiyon şemaları ve tasarım öncesi yönlendirici diyagramlar hazırlanacaktır. Ara sınava kadar analiz-sentez ve konsept aşamalarının tamamlanması; ara sınav sonrasında ilk mekânsal örgütlenmelerin eskizlerle geliştirilmesi hedeflenmektedir. Final sınavına kadar öneri-eleştiri süreci devam edecek, tasarım kararları her hafta sınıf içi kritiklerle olgunlaştırılacaktır. Final aşamasında üzerinde geliştirilen tasarımın plan, kesit, görünüş, detay ve maket/dijital model anlatımlarıyla sunulması beklenecektir.

12. Kaynak Kullanımı ve Akademik Etik

Öğrenciler, kullandıkları harita, veri, görsel, standart ve örnek projelerin kaynaklarını pafta veya raporda belirtmekle yükümlüdür. Telif hakkıyla korunan içeriklerin izinsiz kullanımı, proje kopyalama, başkasına çizim yaptırma ve üretim sürecini yanlış beyan etme akademik etik ilkeleriyle bağdaşmaz. Benzerlik ve özgünlük değerlendirmesi, yalnızca sonuç ürününü değil tasarım sürecini de kapsamaktadır.